

Psykologi

Valgfag

F2020

Indhold

Sundhedspsykologi.....	2
Feministisk Teori og Psykologi.....	10
Almenpsykologiens styrke i psykologisk praksis.....	17
Modultitel.....	21
Psyke & Soma – sociale og kliniske perspektiver.....	21
Sundhedspsykologi: Et kritisk perspektiv.....	29

<p>Modultitel:</p> <h2>Sundhedspsykologi</h2> <p>5 ECTS STADSKODE: HEA460009V</p> <p>Se også Valgfagskatalog: https://www.psykologi.aau.dk/uddannelsen/valgfag/</p>
<p>Placering:</p> <p>Valgfag er placeret på såvel 4. som 6. semester psykologi.</p>
<p>Deltagere:</p> <p>Psykologistuderende på 4. og 6. semester. Ved forhåndsgodkendelse fra de pågældendes studienævn er kurset også åbent for andre.</p>
<p>Deltagerforudsætninger:</p> <p>Ingen</p>
<p>Modulansvarlig: Mette Kold</p> <p>Undervisere: Mette Kold, Chalotte Glintborg, Patrick Karl Bender</p>
<p>Type og sprog:</p> <p>Modulet ”Valgfag” i studieordning for bacheloruddannelsen i psykologi, september 2016.</p> <p>Undervisningen foregår på dansk.</p>
<p>Mål:</p> <p>Den studerende skal kunne demonstrere:</p> <p>Viden om og forståelse af</p> <ul style="list-style-type: none">
• centrale og klassiske teorier om sundhedspsykologisk teori og metode
• videnskabelige sundhedspsykologiske begreber vedrørende sundhed i videnskabshistorisk belysning
• forholdet mellem teori og empiri inden for sundhedspsykologi
• hvordan interaktionen mellem somatiske, fysiologiske, psykiske, kontekstuelle og kulturelle faktorer har betydning for manifestationen af symptomer, behandling, sundhedsfremme og forebyggelse. <p>Færdigheder i at</p> <ul style="list-style-type: none">
• identificere og anvende centrale temaer og teorier inden for det sundhedspsykologiske område

Psykologi AAU, Valgfag F2020

version 15.11.2019; med forbehold for fejl og ændringer

- redegøre for og formidle sundhedspsykologiske problemstillinger
- vurdere relevante tilgange til forståelse af, undersøgelse af og intervention i forhold til sundhedspsykologiske problemstillinger
- vurdere sundhedspsykologiske dilemmaer og etiske problemstillinger.

Kompetencer til at

- anvende ovenstående viden og færdigheder til at undersøge og diskutere sundhedspsykologiske problemstillinger, fænomener og forklaringsmodeller, ved brug af relevant teori, empiri og metode på en selvstændig, velargumenteret, nuanceret og kritisk måde
- håndtere teori og empiri i kritisk diskussion af sundhedspsykologiske problemstillinger, forklaringsmodeller, fænomener og centrale temaer
- knytte viden om sundhedspsykologi til praktiske, konkrete og dagligdags problemstillinger
- selvstændigt at kunne tage ansvar for egen faglig udvikling.

Fagindhold:

Første forelæsning introducerer sundhedspsykologiens genstandsområde. De to næste sætter fokus på psykologiske mistrivselstemaer som angst, depression og stress. Fjerde forelæsning sætter fokus på rehabiliterings- og sundhedspsykologiens behandlingsmuligheder i forhold til forskellige typer kronisk sygdom og alderssvækkelse. Femte forelæsning fokuserer særligt på mulighederne i forhold til kronisk smerteramte. Sjette sætter fokus på komplekse symptom- og sygdomsbilleder kaldet de funktionelle lidelser, som stadig flere rammes af. Syvende forelæsning sætter fokus på, hvordan mindfulness og compassion i stadig stigende grad bruges i (sundheds)psykologien, både til sygdomsramte og til deres pårørende. Sluttelig i ottende forelæsning reflekteres over betydningen af underviserens / terapeutens / den sundhedsprofessionelles egen fysiske og mentale trivsel og rolle, og hvordan denne kan arbejde kreativt med andre rammer for det sundhedspsykologiske arbejde.

Omfang og forventet arbejdsindsats:

5 ECTS svarer til 135 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

Aktivitet	Timer
8 à 3 timer (sidste gang 4)	25
Læsning og forberedelse	102 timer
Eksamen	Aktiv deltagelse

Antal forelæsninger: 8 moduler à 3 timer (sidste gang 4) = 25 timer. Heraf er de første to lektioner hver gang forelæsninger, den sidste lektion er seminar eller øvelse.

Antal forelæsningshold: 1

Eksamen:

Psykologi AAU, Valgfag F2020

version 15.11.2019; med forbehold for fejl og ændringer

Prøven: Aktiv deltagelse/løbende evaluering

Prøven består i tilfredsstillende aktiv deltagelse i kurset, hvilket indebærer 75 % tilstedeværelse samt indløsning af samtlige opgaver, som stilles i løbet af kurset.

Hvis den studerende ikke kan bestå ved aktiv deltagelse/løbende evaluering er der brugt et eksamensforsøg.

Syge- og re-eksamen:

Skriftlig.

Prøven er individuel.

Prøven er en hjemmeopgave, med en af den studerende valgt og af den kursusansvarlige underviser godkendt problemstilling i relation til pensum.

Pensumramme: 500 sider obligatorisk litteratur.

Sidetal: 5-7 sider.

Besvarelsen bedømmes af eksaminator.

Bedømmelsesform: Ved bedømmelsen gives bestået/ikke bestået.

Prøven skal demonstrere, at modulets mål er indfrie.

Studerende, der er dumpet, er berettiget til individuelt feedback fra eksaminator. De studerende kan rette henvendelse til studiesekretær Annette Christensen, annette@hum.aau.dk.

Se desuden ”vigtige datoer” og ”Formalia vedr. prøver”.

Modulaktiviteter:

Al undervisning foregår på campus Aalborg Universitet.

Forelæsnings- og seminaroversigt:

Hver mødegang består af 2 timers forelæsning og 1 times seminar/øvelse (sidste gang 3 timers forelæsning og 1 times seminar).

Mette Kold

Forelæsning 1: Sundhed, sygdom og funktionsnedsættelse (tekst 1-5)

Der gives en introduktion til sundhedspsykologien – fagets genstandsområde og historie internationalt og i Danmark. Desuden vil basale begreber og sygdoms- og sundhedsmodeller blive gennemgået og sat i relation til faget.

Mette Kold

Forelæsning 2: Angst, depression og stress generelt set (tekst 6-9)

Angst, depressivitet og stress er steget drastisk det seneste tiår i DK. Det giver nedsat livskvalitet og social funktionsevne. Forelæsningen anskuer både det rent kliniske symptom-billede og kommer med et mere socialantropologisk bud på epidemiens årsag.

Patrick Karl Bender

Forelæsning 3: Gaming og mediebrug: Effekter og sundhedsmæssige konsekvenser (tekst 10-13)

Der er en stigende bevågenhed på børn og unges mistrivsel. Problemet belyses fra forskellige perspektiver. Under temaet 'Gaming og mediebrug: Effekter og sundhedsmæssige konsekvenser', ser vi på, hvordan vi tilgår digitale spil og andre medier, og hvordan brugen af disse påvirker os. Er det godt for os at bruge digitale medier? Er det dårligt? Hvad er de sundhedsmæssige konsekvenser af digitalt mediebrug?

Chalotte Glintborg

Forelæsning 4: Rehabiliteringspsykologiens relevans og vækst (tekst 14-15)

Når et menneske rammes af alvorlig sygdom, bør der ikke kun være fokus på de somatiske symptomer og følger, men også de psykologiske konsekvenser, det har at blive ramt af svær sygdom. At skulle forsvare sig med varigt nedsatte funktioner kan afstedkomme psykologiske reaktioner som depression, nedsat livskvalitet mm. Også de pårørende bliver potentielt hårdt ramte. Rehabiliteringspsykologien byder på helhedsorienterede forholdemåder i støtten til syge og pårørende.

Mette Kold

Forelæsning 5: Kroniske smerter og håndtering heraf (tekst 16-18)

Mange forskellige sygdomme medfører mere eller mindre invaliderende og tilbagevendende eller kroniske smerter. Sundhedspsykologen arbejder helhedsorienteret med at understøtte stadig mere velfungerende håndteringsstrategier. Forelæsningen gennemgår hvad og hvordan der arbejdes hermed på smertecentre i DK.

Mette Kold

Forelæsning 6: Funktionelle lidelser (tekst 19-21)

Komplekse symptom- og sygdomsbilleder fylder stadig mere. I 20-50% af alle lægekonsultationer, afhængig af det lægelige speciale, konfronteres lægen med somatiske symptomer, som ikke skyldes somatisk sygdom, og hvor en ren biomedicinsk tilgang derfor kommer til kort. 6% har en funktionel lidelse, der påvirker deres livskvalitet væsentligt. En funktionel lidelse er en samlebetegnelse for en gruppe af sygdomme, hvor man er belastet af eller bekymret over fysiske symptomer, som gør det svært at fungere i dagligdagen, og hvor symptomerne ikke kan tilskrives en anden kendt og veldefineret diagnose. Man kan forstå en funktionel lidelse som en tilstand, hvor hjernen og kroppen er overbelastet og ikke fungerer normalt. Gennem de seneste år er der blevet forsket intensivt i årsager til og behandling af funktionelle lidelser. Forskningen viser blandt andet, at nogle patienter kan blive raske, og en stor del kan få en forbedret livskvalitet. Forelæsningen gennemgår systematisk dele af forskningen og behandlingen, som den foregår i DK.

Mette Kold

Forelæsning 7: Mindfulness og compassion i sundhedspsykologien (tekst 22-24)

Mindfulness og compassion bruges i stadig stigende grad i (sundheds)psykologien, både i forhold til sygdomsramte og deres pårørende. De mest anvendte retninger og deres anvendelsesområder inden for psykologien gennemgås kort. Der zoomes ind på retningen Mindfulness Based Cognitive Therapy (MBCT), som især bruges i forhold til at forebygge tilbagefald af svær depression. MBCT har også dannet udgangspunkt for forløb til gruppebaserede kræfthåndteringsforløb.

Mette Kold

Forelæsning 8: Den professionelle i det sundhedspsykologiske arbejde. Andre vinkler og rammer. Afslutning af forløb (tekst 25-28)

I terapiforskningen har man konstateret, at kvaliteten af relationen samt terapeutens nærvær er væsentlige udslagsgivende faktorer for effekt. Placeboforskningen understøtter betydningen og vigtigheden af de menneskelige møder. Deltageren på modulet får nu lejlighed til at sætte fokus på sin egen professionelle rolle og udviklingen af denne.

Sundhedspsykologien har oplevet skiftende bølger af popularitet, internationalt som nationalt gennem ca. fem årtier. Kritik af og forsvar for retningens beståen også i fremtiden, fremføres. Forelæsningen slutter med en tour de force ud over modulets struktur, formål og indhold.

De enkelte undervisningsgange:				
Kursusgang	Varighed	Tema/Emne	Forelæser	Litteratur
1	3	Sundhed, sygdom og funktionsnedsættelse	Mette Kold	<p>1. Friis-Hasché, E. (2013). <i>1. Sundhed, sygdom og funktion</i>, s. 25-45. I: Friis-Hasché, Frostholm, & Schröder, 2013. (21 sider)</p> <p>2. Zachariae, B. (2013). <i>5. Hjerne, psyke og immunsystem</i>, s. 103-122. I: Friis-Hasché, Frostholm, & Schröder, 2013. (20 sider)</p> <p>3. Goleman, D. & Davidson, R.J. (2017). <i>Altered traits: science reveals how meditation changes your mind, brain, and body</i>, s. 101-122 & 165-190. (48 sider)</p> <p>4. Prætorius, N.U. (2018). <i>Opgør med konkurrencestatens negative menneskesyn</i>. I Wold & Wold, 2018. (15 sider).</p> <p>5. Farb, N., Daubenmier, J., Price, C. J., Gard, T., Kerr, C., Dunn, B. D., ... Mehling, W. E. (2015). <i>Interoception, contemplative practice, and health</i>. (25 sider)</p> <p>I alt 129 sider</p>
2	3	Angst, depression og stress generelt set	Mette Kold	<p>6. Netterstrøm, B. (2008). <i>Stresshåndtering</i>, s. 13-28. Hans Reitzels Forlag. København. Del af kap. 1. Hvad er stress? (16 sider)</p> <p>7. Nielsen, T., Hougaard, E. & Rosenberg, R. (2002). <i>1. Angstens psykologi og biologi</i>, s. 11-56. I: Hougaard, E. m.fl. <i>Angst & angstbehandling</i>. Kbh.: Hans Reitzels Forlag. (45 sider)</p> <p>8. Elsass, P. (2018). <i>Kunsten at være bange. Om frygt og helte</i>, s. 179-215. (36 sider).</p> <p>9. Moffitt, T. E., Arseneault, L., Belsky, D., Dickson, N., Hancox, R. J., Harrington, H., ... Caspi, A. (2011). <i>A gradient of childhood self-control predicts health, wealth, and public safety</i>. 2693-2698. (6 sider)</p> <p>I alt 103 sider</p>
3	3	Angst, stress og depression blandt unge	Patrick Karl Bender	<p>10. Bender, P. K. (2018). <i>Problematiske gaming og angst</i>, s. 101-111. (11 sider)</p> <p>11. Bender, P.K., Plante, C., & Gentile, D. A. (2018). <i>The effects of violent media content on aggression</i>, s. 104-18. (5 sider)</p> <p>12. Kuss, D. J., Griffiths, M. D., & Pontes, H. M. (2017). <i>Chaos and confusion in DSM-5 diagnosis of Internet Gaming Disorder: Issues, concerns, and recommendations for clarity in the field</i>. (7 sider)</p> <p>13. Markey, P. M., & Ferguson, C. J. (2017). <i>Internet Gaming Addiction: Disorder or Moral Panic?</i> (2 sider)</p>

				I alt 25 sider	
4	3	Rehabiliteringspsykologiens relevans og vækst	Charlotte Glintborg	14. Glintborg, C. (2018). <i>I. Introduktion til rehabiliteringspsykologi</i> , s. 13-18. (6 sider). 15. Glintborg, C. & Larsen, K. (2018). <i>3. Fra sygdom til sundhed – resiliensmodellen</i> , 35-46. (12 sider). Begge i: Glintborg, 2018. I alt 18 sider	
5	3	Kroniske smerter og håndtering heraf	Mette Kold	16. Hansen, K.E. & Kold, M. (2018). <i>14. Rehabiliteringspsykologisk behandling af kroniske smerter</i> , s. 239-262. I: Glintborg, 2018. (24 sider) 17. Kold, M., Hansen, T., Vedsted-Hansen, H., & Forman, A. (2012). <i>Mindfulness-based psychological intervention for coping with pain in endometriosis</i> , 2–16. (14 sider) 18. Veehof, M. M., Trompetter, H. R., Bohlmeijer, E. T., & Schreurs, K. M. G. (2016). <i>Acceptance- and mindfulness-based interventions for the treatment of chronic pain: a meta-analytic review</i> , 5–31. (26 sider) I alt 64 sider	Varighe
6	3	Funktionelle lidelser	Mette Kold	19. Archer, T. (2016). <i>Physical Exercise and its Impact on Psychology</i> . (3 sider) 20. Kallesøe, K. H., Schröder, A., Wicksell, R. K., Fink, P., Ørnbøl, E., & Rask, C. U. (2016). <i>Comparing group-based acceptance and commitment therapy (ACT) with enhanced usual care for adolescents with functional somatic syndromes: a study protocol for a randomised trial</i> . (10 sider) 21. Herbert, B.M. & Pollatos, O. (2012). <i>The Body in the Mind: On the Relationship Between Interoception and Embodiment</i> . (13 sider) I alt 26 sider	
7	3	Mindfulness og compassion i sundhedspsykologien	Mette Kold	22. Kold, M. & Hansen, K.E. (2018). <i>7. Mindfulness</i> , s. 89-114. I: Glintborg, 2018. (26 sider) 23. Segal, Z.V., Williams, J.M.G. og Teasdale, J.D. (2013). <i>Mindfulness-based cognitive therapy for depression</i> (2 nd ed), s. 11-60. (50 sider) 24. Shapiro, S.L. & Carlson, L.E. (2017). <i>The art and science of mindfulness: Integrating mindfulness into psychology and the helping professions</i> , s. 81-97. (17 sider). I alt 93 sider	

8	3	Den professionelle i det sundhedspsykologiske arbejde. Andre vinkler og rammer. Afslutning af forløb	Mette Kold	<p>25. Shapiro, S.L. & Carlson, L.E. (2017). <i>The art and science of mindfulness: Integrating mindfulness into psychology and the helping professions</i>, s. 26-36. (11 sider)</p> <p>26. Terjestam, Bengtsson, & Jansson (2016). <i>Cultivating awareness at school. Effects on effortful control, peer relations and well-being at school in grades 5, 7, and 8</i>, s. 456-469. (13 sider)</p> <p>27. Hansen, T. (2018). <i>10. Dyreassisteret rehabilitering</i>, s. 153-174. (20 sider)</p> <p>28. Dobud, W. (2016). <i>Exploring adventure therapy as an early intervention for struggling adolescents</i>, s. 33-41. (9 sider)</p> <p>I alt 53 sider SAMLET SET: 511 SIDER</p>
---	---	--	------------	--

Samlet pensumliste:

Archer, T. (2016). Physical Exercise and its Impact on Psychology. *Clinical and Experimental Psychology*, 02(02). <https://doi.org/10.4172/2471-2701.1000e104> [3 s]

Bender, P. K. (2018). Problematisk gaming og angst. *Paedagogisk Psykologisk Tidsskrift*, 55(1), 101-111. [11 s]

Bender, P. K., Plante, C., & Gentile, D. A. (2018). The effects of violent media content on aggression. *Current Opinion in Psychology*, 19, 104-108. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2017.04.003> [5 s]

Dobud, W. (2016). Exploring adventure therapy as an early intervention for struggling adolescents. *Journal of Outdoor and Environmental Education*, 19(1), 33-41. <https://doi.org/10.1007/BF03400985> [9 s]

Elsass, P. (2018). *Kunsten at være bange: om frygt og helte*. Copenhagen: Gyldendal. Herfra s. 179-215. [36 s]

Farb, N., Daubenmier, J., Price, C. J., Gard, T., Kerr, C., Dunn, B. D., ... Mehling, W. E. (2015). Interoception, contemplative practice, and health. *Frontiers in Psychology*, 6. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2015.00763> [25 s]

Friis-Hasché, E., Frostholt, L., & Schröder, A. (2013). *Klinisk sundhedspsykologi*. Kbh.: Munksgaard. Herfra kap. 1 (s. 25-45) & kap. 5 (s. 103-122). [41 s]

Glintborg, C. (2018). *Rehabiliteringspsykologi: en introduktion i teori og praksis*. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag. Herfra kap. 1 (s. 13-18), 3 (s. 35-46), 7 (s. 89-114), 14 (s. 239-262). [88 s]

Goleman, D., & Davidson, R. J. (2017). *Altered traits: science reveals how meditation changes your mind, brain, and body*. New York: Avery. Herfra kap. 6 (s. 101-122) & 9 (s. 165-190). [48 s]

Herbert, B. M., & Pollatos, O. (2012). The Body in the Mind: On the Relationship Between Interoception and Embodiment. *Topics in Cognitive Science*, 4(4), 692-704. <https://doi.org/10.1111/j.1756-8765.2012.01189.x> [13 s]

Hougaard, E., Rosenberg, R., & Nielsen, T. (2008). *Angst og angstbehandling*. Hans Reitzel. Herfra del af kap. 1, s. 11-56. [45 s]

Kallesøe, K. H., Schröder, A., Wicksell, R. K., Fink, P., Ørnbøl, E., & Rask, C. U. (2016). Comparing group-based acceptance and commitment therapy (ACT) with enhanced usual care for adolescents with functional somatic syndromes: a study protocol for a randomised trial. *BMJ Open*, 6(9), e012743. <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2016-012743> [10 s]

Kold, M., Hansen, T., Vedsted-Hansen, H., & Forman, A. (2012). Mindfulness-based psychological intervention for coping with pain in endometriosis. *Nordic Psychology*, 64(1), 2-16. <https://doi.org/10.1080/19012276.2012.693727> [14 s]

Kuss, D. J., Griffiths, M. D., & Pontes, H. M. (2017). Chaos and confusion in DSM-5 diagnosis of Internet Gaming Disorder: Issues, concerns, and recommendations for clarity in the field. *Journal of*

- Behavioral Addictions*, 6(2), 103–109. <https://doi.org/10.1556/2006.5.2016.062> [7 s]
- Markey, P. M., & Ferguson, C. J. (2017). Internet Gaming Addiction: Disorder or Moral Panic? *American Journal of Psychiatry*, 174(3), 195–196. <https://doi.org/10.1176/appi.ajp.2016.16121341> [2 s]
- Moffitt, T. E., Arseneault, L., Belsky, D., Dickson, N., Hancox, R. J., Harrington, H., ... Caspi, A. (2011). A gradient of childhood self-control predicts health, wealth, and public safety. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 108(7), 2693–2698. <https://doi.org/10.1073/pnas.1010076108> [6 s]
- Netterstrøm, B. (2008). *Stresshåndtering*. Kbh.: Hans Reitzel. Herfra del af kap. 1., s. 13-28. [16 s]
- Segal, Z. V., Williams, J. M. G., & Teasdale, J. D. (2013). *Mindfulness-based cognitive therapy for depression* (2nd ed). New York: Guilford Press. Herfra kap. 1, 2 & 3, side 11-60. [50 s]
- Shapiro, S. L., & Carlson, L. E. (2017). *The art and science of mindfulness: integrating mindfulness into psychology and the helping professions* (Second edition). Washington, DC: American Psychological Association. Herfra kap. 2 (s. 21-36) & kap. 6, (s. 81-97.) [32 s]
- Terjestam, Y., Bengtsson, H., & Jansson, A. (2016). Cultivating awareness at school. Effects on effortful control, peer relations and well-being at school in grades 5, 7, and 8. *School Psychology International*, 37(5), 456–469. <https://doi.org/10.1177/0143034316658321> [13 s]
- Veehof, M. M., Trompetter, H. R., Bohlmeijer, E. T., & Schreurs, K. M. G. (2016). Acceptance- and mindfulness-based interventions for the treatment of chronic pain: a meta-analytic review. *Cognitive Behaviour Therapy*, 45(1), 5–31. <https://doi.org/10.1080/16506073.2015.1098724> [26 s]
- Wold, M. (red). (2018). *Tag etikken tilbage: markedstænkningen og dens konsekvenser*. Jensen & Dalgaard. S. Herfra kapitlet af Prætorius, N.A. Konkurrencestatens primitive menneskesyn. [15 s]

Psykologi AAU, Valgfag, Forår 2020 - 2021

Feminist Theories and Psychology Feministisk Teori og Psykologi

Modultitel, ECTS-angivelse:

[Feminist Theories and Psychology, Feministisk Teori og Psykologi 5, ECTS](#)

STADS kode: HEA460005V

Kursusansvarlig:

Sarah Awad (awads@hum.aau.dk) & Paula Cavada Hrepich (pcavadah@hum.aau.dk)

Undervisere: Sarah Awad (9 timer), Paula Cavada Hrepich (9 timer), Noomi Matthiesen (2 timer), Lise Rolandsen Agustín (2 timer), Peter Clement Lund (2 timer)

Type og sprog:

Engelsk og dansk

Mål

What are feminist theories? What is the relationship between feminist theories, everyday experiences and psychology? What is the relationship between gender, sex, and power? Are feminist theories exclusively related to women? Is feminist psychology focused solely on women and sexuality?

These are the broad questions this elective course tackles. The aim of the course is to provide students with introductory knowledge about feminist theories and their contribution to psychological knowledge and practice. The course is organized in different sessions that aim to provide insight into the diverse approaches that have explored questions of gender, sex, power and sexuality. The course will also explore how the feminist theories have influenced research within psychology, visual culture, family studies, childhood and education, and politics.

The course includes case study analysis sessions and group work that will be used to see the applicability of different ideas and concept in practice.

Drawing on this framework, this course aims to provide:

Knowledge:

1) Different approaches to feminist theories and their reflection on Psychology as a

Psykologi AAU, Valgfag F2020

version 15.11.2019; med forbehold for fejl og ændringer

discipline.

- 2) Current discussions and theorizations about gender and power.
- 3) Contributions of feminist theory within childhood and human development theorization.
- 4) Contributions of feminist theory to the understanding of gendered parenting.
- 5) Contributions of feminist theory to the understanding of gender within visual culture.
- 6) Feminist movement and their repercussion in different disciplines in social science.

Skills:

- 1) To analyze the unequal distribution of power in everyday practice and structural conditions.
- 2) To recognize different approaches within feminist theory.
- 3) To analyze the influence of feminist theories in psychological practice and theory.
- 4) To analyze discursive and symbolic tools of gendered discrimination.

Competences:

- 1) To critically identify the power dynamics and gender biases in knowledge and practice within psychology, in particular, and social phenomena, in general.
- 2) To have a sensitive approach to situations and conditions of gendered oppression and exclusion.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre:

The course aims to provide an introductory theoretical knowledge about feminist theories and their influence on psychological theorization and practice. As such, this course can provide a supplementary perspective in the understanding of theories and area of psychology that the students will encounter in the following semesters. The module builds upon and supplements students' knowledge of Social Psychology, Social Theory, and Qualitative Methods.

Omfang og forventning:

Undervisningsform: dialogbaseret og forelæsningspræg med gruppearbejde. Det forventes, at studerende læser pensum og skriver et afsluttende essay.

Deltagere:

Psykologi studerende, og studerende fra relevante studier

Deltagerforudsætninger:

Bs studerende på universitetet.

Psykologi AAU, Valgfag F2020

version 15.11.2019; med forbehold for fejl og ændringer

Eksamen:

Valgfaget består ved aktiv deltagelse. Heri indgår bl.a. essays skrivning, gruppearbejde og gruppepræsentation.

Modulaktiviteter (kursusgange mv.) og Pensum:

Det ligger fordelt på 4 dage af 6 timer = 24 timer.

DAG 1

Introduction (2T) – Paula Cavada Hrepich & Sarah Awad

The course starts by considering whether there is a tenable distinction between sex and gender, what it means to say that a category is socially constructed, and how social constructions can be oppressive. The purpose of this lecture is to give an overview of the approaches that have tackled these questions (Humanist, Gynocentric and Dominance approach) and how they have found space in the psychological theorization. Strengths and weaknesses of these different theories are discussed.

Readings:

Beauvoir, Simone de (2011). Introduction. *The Second Sex* (pp. 23-39). (Constance Borde & Sheila Malovany-Chevallier, Trans.). New York: Vintage Books. (15s)

Hansen, K. G., & Pedersen, B. M. (2012). Psykologisk kønsforskning og mainstreamforskning i køn: et dansk perspektiv. I *Køn og kultur i psykologien: Teori og praksis* (s. 7-27). København: Dansk Psykologisk Forlag. (20s)

John-Steiner, V. (1999). Sociocultural and feminist theory. In S. Chaiklin, M. Hedegaard, & U. Juul Jensen (Eds.), *Activity theory and social practice* (pp. 201-224). Aarhus, Denmark: Aarhus University Press. (23s)

Lorraine Radtke, H. (2017). Feminist theory in *Feminism & Psychology* [Part I]: Dealing with differences and negotiating the biological. *Feminism & Psychology*, 27(3), 357-377. (20s)

Magnusson, E., & Marecek, J. (2012). Theories of gender in psychology: an overview. *Gender and culture in psychology: Theories and practices* (pp.31-43). Cambridge University Press. (12s)

Burman, E. (1998). Deconstructing feminist psychology. In E. Burman (Ed.), *Deconstructing feminist psychology* (pp. 1-29). London: Sage. (28s)

Judith Butler: Gender as performative subjectivity (2T) – Peter Clement Lund

This lecture will introduce parts of Judith Butler's work on gender, subjectivity and identity.

Butler's thoughts on how the body is constructed and formed into a subject will be discussed along with her thoughts on the relationship between subjectivity and identity. There will be a discussion of how Butler sees the subject as suppressed by regimes of power in society. Furthermore, it will be discussed how Butler views gender and how she understands gender as a subjectivating mechanism. It will also be discussed why and how she is concerned with emancipating individuals from the construct of gender in general and how her critique of feminist theory is grounded in the notion of gender as performative subjectivity.

Readings:

Brady, A. & Schirato, T. (2011). Introduction. In *Understanding Judith Butler*. SAGE Publications Ltd. http://primo.aub.aau.dk/desktop:Samlet:TN_scopus2-s2.0-84859395061 (4s)

Brady, A. & Schirato, T. (2011). Subjectivity, identity and desire. In *Understanding Judith Butler*. SAGE Publications Ltd. http://primo.aub.aau.dk/desktop:Samlet:TN_scopus2-s2.0-84859395061 (25s)

Brady, A. & Schirato, T. (2011). Gender. In *Understanding Judith Butler*. SAGE Publications Ltd. http://primo.aub.aau.dk/desktop:Samlet:TN_scopus2-s2.0-84859395061 (28s)

Case analysis (2T) - Sarah Awad & Paula Cavada Hrepich

The students will work in groups analyzing a case study through the concepts and ideas reviewed during the day.

DAG 2

Images and feminism (2T) – Sarah Awad

This lecture focuses on the visual as a source of knowledge production and reproduction. We will look at how the portrayal of gender in the visual culture has reproduced or reconstructed certain representations. Examples will be used from a variety of visuals such as family photographs, advertisements, art, political images, and selfies.

Readings:

Rose, G. (2003). Family photographs and domestic spacings: a case study. *Transactions of the Institute of British Geographers*, 28(1), 5-18. doi: 10.1111/1475-5661.00074 (15s)

Gill, R. (2011) Bend it like Beckham? The challenges of reading gender and visual culture. In Reavey, P. (Ed) *Visual Methods in Psychology* (pp. 66-79). East Sussex: Psychology Press. (13s)

Murray, D. C. (2015). Notes to self: the visual culture of selfies in the age of social media. *Consumption Markets & Culture*, 18(6), 490-516. (26s)

Women's movements, diversity and intersectionality (2T) – Lise Rolandsen Agustín

In recent years the study of women's movements has partly focused on the ways in which different inequalities (such as gender, ethnicity, age, etc.) interact in the practices and aims of these social movements. Membership bases, advocacy efforts and mobilization patterns are addressed from the perspective of intersectionality. This session introduces to feminist

analyses of women's movements, focusing on their mobilization as well as their institutionalization. The session emphasizes in particular the study of diversity, power relations and patterns of in/exclusion within movements and how these dimensions affect their collective identity and action strategies.

Readings:

Montoya, C. (2019). From Identity Politics to Intersectionality? Identity-Based Organizing in the Occupy Movements. In Irvine, J., Lang, S. & Montoya, C. (eds), *Gendered Mobilization, Intersectional Challenges: Contemporary Social Movements in the North America and Europe* (pp. 135-153). London: ECPR Press. (18s)

Lepinard, E. (2014). Doing Intersectionality. Varieties of Feminist Practices in France and Canada, *Gender & Society*, 28(6), 877–903. (13s)

Rolandsen Agustín, L. (2013). Transnational Collective Mobilisation: Challenges for Women's Movements in Europe. In Mokre, M. & Siim, B. (eds), *Negotiating Gender and Diversity in an emergent European Public Sphere* (pp.161-178). Basingstoke: Palgrave Macmillan. (18s)

Essay discussion (2T) - Sarah Awad & Paula Cavada Hrepich

The students discuss in groups of 4 their essays in light of the lectures of the day. They will after present the main points of discussion and doubts.

DAG 3

Children and development under a feminist lens (2T)– Paula Cavada Hrepich

This lecture departs from the premise that the understanding of children and childhood cannot be conceived independently of a political and cultural agenda. This requires to look at the broader cultural context and practices that shape and give meaning to gender, as well as, its imbalances in status and power. In this scenario, the role of developmental psychology is critically analyzed.

Readings:

Burman, E., & Stacey, J. The child and childhood in feminist theory. *Feminist Theory*, 11(3), 227-240. (13s)

Truong, T.-D. (1997). Gender and Human Development: A Feminist Perspective. *Gender, Technology and Development*, 1(3), 349–370. (21s)

Leaper, C. (2000). The social construction and socialization of gender during development. In P. H. Miller & E. Kofsky Scholnick (Eds.), *Toward a feminist developmental psychology* (pp. 127-152). Florence, KY, US: Taylor & Frances/Routledge. (25s)

Family and feminism (2T) – Noomi Matthiesen

This lecture describes the western cultural construction of the practice of parenting (and particularly mothering). The role of developmental psychology, as well as neuroscience, is

discussed in the emergence of commonsense notions of motherhood and fatherhood and the gendered parenting practices that these notions incur. This includes a discussion of intensive parenting/mothering and the consequences for families, including families with untraditional structures.

Readings:

Burman, E. (1991). Power, Gender & Developmental Psychology. *Feminism & Psychology*. 1(1), pp. 141-153. (12s)

Burman, E. (2008). Beyond 'Women vs. Children' or 'WomenandChildren': Engendering Childhood and Reformulating Motherhood. *International Journal of Children's Rights*. 16, pp. 177-194. (17s)

Hays, S. (1998). The Fallacious Assumptions and Unrealistic Prescriptions of Attachment Theory: A Comment on "Parents' Socioemotional Investment in Children". *Journal of Marriage and the Family*. 60, pp. 782-795. (13s)

Ramaekers, S. & Suissa, J. (2012). Chap. 3. The Intuitive, Nurturing Mother. In: *The Claims of Parenting. Reasons, Responsibility & Society*. Pp. 53-71. Springer. (18s)

Wall, G. (2010). Mothers' experiences with intensive parenting and brain development discourse. *Women's Studies International Forum*. 53, pp. 253-263. (10s).

Case analysis (2T) - Sarah Awad & Paula Cavada Hrepich

The students work in groups analyzing a case study through the concepts and ideas reviewed during the day.

DAG 4

Group work presentations (4T) – Sarah Awad & Paula Cavada Hrepich

The students discuss in groups of 4 their final essays in light of the lectures of the day. They will after present the main points of discussion and doubts.

Conclusions and wrap up (2T) – Paula Cavada Hrepich & Sarah Awad

This final session presents some general conclusions based on the course's lectures and an open discussion on the main theories, dilemmas, controversies, and issues touched upon during the four days of the course. In a panel session, the implications of feminist theories for psychological practice are reflected.

Readings:

Ahmadu, F. S., & Shweder, R. A. (2009). Disputing the myth of the sexual dysfunction of circumcised women: An interview with Fuambai S. Ahmadu by Richard A. Shweder. *Anthropology Today*, 25(6), 14-17. (4s)

Ahmed, S. (2017). Introduction. *Living a Feminist Life* (pp.2-18). Durham, NC: Duke University Press. (15p)

Dietz, M., & Dietz. (2003). Current controversies in feminist theory. *Annual Review of Political*

Psykologi AAU, Valgfag F2020

version 15.11.2019; med forbehold for fejl og ændringer

Science, 6, 399-431. (32s)

Shweder, R. A. (2000). What about "female genital mutilation"? And why understanding culture matters in the first place. *Daedalus*, 129(4), 209-232. (23s)

Young, I. M. (2002). Lived body vs gender: Reflections on social structure and subjectivity. *Ratio*, 15(4), 410-428. (18s)

Valgfag
ECTS-angivelse, STADS-kode: 5 ECTS
Titel: Almenpsykologiens styrke i psykologisk praksis (The strength of general psychology in psychological practice)
Placering: 6.-semester STADS kode: HEA460006V
Kursusansvarlig: Navn Mogens Jensen (mogensj@hum.aau.dk) og Charlotte Glintborg (cgl@hum.aau.dk)
Undervisere: Navne Mogens Jensen og Charlotte Glintborg
Type og sprog: Valgfag Undervisning på dansk
<p>Mål: Inden for flere områder af psykologien er der strømninger, der lægger vægt på den specialiserede viden, der kræves indenfor det pågældende område. Valgfaget danner et modspil til dette ved at analysere, hvordan almenpsykologien danner et fælles grundlag til at forholde sig fagligt som psykolog til også meget afvigende adfærd. Der er noget alment bag den særegne adfærd, som man finder inden for langt de fleste områder, og det centrale som psykolog er at kunne se dette almene i det særegne. Det sætter en i stand til at forstå og handle mere nuanceret som psykolog. Valgfaget vil analysere almenpsykologiens styrke i talrige praksis sammenhænge.</p> <p>Efter gennemførelse af valgfaget skal den studerende have erhvervet:</p> <p>Viden om</p> <ul style="list-style-type: none">
• Normalitet og afvigelse set i en almenpsykologisk ramme
• En nuanceret og helhedsorienteret tilgang til mennesker med mentale eller fysiske problemstillinger
• Transdiagnostiske problemstillinger <p>Færdigheder i</p> <ul style="list-style-type: none">
• Analysere særegen adfærd for almenpsykologiske funktioner

Psykologi AAU, Valgfag F2020

version 15.11.2019; med forbehold for fejl og ændringer

- anvende almenpsykologien til at genkende bredden af psykisk funktion i praksissammenhænge

Kompetence til

- At kunne genkende almenpsykologiske fænomener i afvigende adfærd og psykisk funktion
- At kunne udvikle særegne forståelser for mennesker med særlige og afvigende forhold for psykisk funktion og udvikling
-

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre:

Bachelordelen indeholder de klassiske almenpsykologiske discipliner samt introduktion til de klassiske anvendte fag. Valgfaget tager en diskussion op af sammenhængen mellem de forskellige almenpsykologiske discipliner og på tværs af disse rejses diskussioner af grænserne eller samspillet mellem almenpsykologien og de anvendte fag. Dette rejser diskussioner af normalitet og det almene i de anvendte fag.

Omfang og forventet arbejdsindsats:

Undervisningstimer: 26 timer

Forberedelse og læsning af pensum: resten

Antal forelæsninger og varighed:

1.	2 timers forelæsning + 1 times diskussion	Introduktion: at se det almene i det særegne. Almenpsykologien som grundlag for at forholde sig til afvigende psykisk adfærd	Chalotte Glintborg, Mogens Jensen
2.	2 timers forelæsning + 1 times gruppearbejde + 1 times diskussion	Udviklingspsykologiens åbenhed for variabilitet samt kulturpsykologi.	Mogens Jensen
3.	2 timers forelæsning + 1 times gruppearbejde + 1 times diskussion	Almenpsykologi i neurorehabilitering	Chalotte Glintborg
4.	2 timers forelæsning + 1 times gruppearbejde + 1 times diskussion	Den almene udvikling på særlige betingelser: handicapområdet	Mogens Jensen
5.	2 timers forelæsning + 1 times gruppearbejde + 1 times diskussion	Sorg	Chalotte Glintborg
6.	2 timers forelæsning + 1 times gruppearbejde + 1 times diskussion	Afvigende adfærd i socialpædagogisk regi	Mogens Jensen

Psykologi AAU, Valgfag F2020

version 15.11.2019; med forbehold for fejl og ændringer

7.	2 forelæsninger af 25 minutter + diskussion = 3 timer	Opsamling af gennemgående temaer	Chalotte Glintborg, Mogens Jensen
Antal seminarhold og timer: et hold			
Deltagere: <i>Studerende på psykolog uddannelsens 6.semester</i>			
Deltagerforudsætninger: <i>Studerende på bachelor i psykologi</i>			
Modulaktiviteter (kursusgange med videre): Uddybning af kursusforløbet: gang: Introduktion: at se det almene i det særegne. Almenpsykologien som grundlag for at forholde sig til afvigende psykisk adfærd Gennem to forelæsninger af hver 45 minutter opridses principielle diskussioner af forholdet mellem normalitet og almen væremåde. Spørgsmålet om at se det afvigende som almenmenneskelig væremåde, der blot udfolder sig på særegne betingelser og dermed bliver særegen i sit udtryk, demonstreres gennem eksempler fra teori og fra praksis. I den sammenhæng rejses der en række principielle spørgsmål, som vil gå igen i resten af kurset. Forelæsningens pensum: Uffe Juul Jensen (gammel!) <om normalitetsbegreber – idealbegreber og praksisbegreber> Jaan Valsiner/Van der Veert – Salvatore o.l. om nomotetisk versus idiografisk videnskab og praksis - Graybeal gang: Udviklingspsykologiens åbenhed for variabilitet samt kulturpsykologi. Kulturpsykologien har som centralt udgangspunkt at menneskets psykiske udvikling og funktion hænger uløseligt sammen med de rammer og betingelser, den udspiller sig indenfor. Dette samspil åbner op for en variabilitet i menneskets psykiske væremåde, der stiller særlige betingelser både til den videnskabelige forskning og til praktikerens. Derfor bliver det vigtigt at indkredse disse betingelser, men samtidig at udvikle en videnskabeligt skolet måde at forholde sig på som psykolog. Forelæsningens pensum: Bruner, J. (1999) <i>Mening i handling</i> kp.1 Århus: Forlaget Klim <developmental psychopathology> Sroufe Tomasello gang: Almenpsykologi i neurorehabilitering Når et menneske rammes af en erhvervet hjerneskade, bør der ikke kun være fokus på de neurologiske symptomer og følger, men også de almenpsykologiske konsekvenser, det har at blive ramt af svær sygdom. At skulle forson sig med nedsatte funktioner kan afstedkomme psykologiske reaktioner som angst, depression, nedsat livskvalitet mm. Også de pårørende bliver potentielt hårdt ramte. Rehabiliteringspsykologien byder på helhedsorienterede forholdemåder i støtten til syge og pårørende. Fokus er de psykologiske aspekter vedrørende erhvervede og kroniske sygdomme. Definitioner og overordnede principper for psykologisk rehabilitering gennemgås med inddragelse af eksempler på især hjerneskadecases. Forelæsningens pensum: Glintborg, C. (2018). Introduktion til rehabiliteringspsykologi. In C. Glintborg (Ed.), <i>Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis</i> . Aarhus Universitetsforlag. [5 sider] Prigatano, G. P. (1991). Disordered mind, wounded soul: The emerging role of psychotherapy in rehabilitation after brain injury. <i>Journal of Head Trauma Rehabilitation</i> , 6(4), 1-10. doi: 10.1097/00001199-199112000-00004 [10 sider]			

Psykologi AAU, Valgfag F2020

version 15.11.2019; med forbehold for fejl og ændringer

gang Den almene udvikling på særlige betingelser: handicapområdet

Handicapområdet rummer udviklingspsykologisk set en række eksempler på udviklingsforløb, der er foregået på afvigende betingelser. Hvis man er født med sansehandicap eller med problemer med bearbejdning af indtryk, bliver den følgende udvikling afvigende. Derigennem kan netop handicapområdet tydeligt påpege netop den almene udvikling ved at lade analysen bevæge sig mellem det afvigende og det almene. Dette påvises i eksempler fra praksis. Forelæsningsens pensum:

Lorenzen;P.

døvblindemateriale

gang Sorgforståelser indenfor handicapområdet

Sorg forbindes typisk med, at man har mistet nogen ved et dødsfald. Sorg er ikke på samme måde anerkendt når det handler om sorg som følge af at blive ramt af alvorlig sygdom, eller leve med en kronisk lidelse. Når man rammes af sygdom medfører dette tab på rigtig mange områder for både personen, der rammes, men i høj grad også for de pårørende. Vi kan her tale om en miskendt sorg, der risikerer at blive tabubelagt. Inden for forståelsen af sorgreaktioner er en af de nyere modeller tosporsmodellen (The Dual Process Model of Coping with Bereavement), som er udviklet af det hollandske forskerpar Stroebe & Shut (1999), som har forsket i sorgreaktioner i over 20 år. Modellen beskriver sorg som en dynamisk og kompleks proces, der er i konstant udvikling.

Forelæsningsens pensum:

Stroebe, M., & Shut, H. (1999). The dual process model of coping with bereavement: rationale and description. *Death Studies*, 23(3), 197-224. doi: 10.1080/074811899201046 [28 sider]

Afvigende adfærd i socialpædagogisk regi

Unge i socialt / socialpædagogisk regi udviser en væremåde, der er belastende for dem selv og for deres omgivelser. Hvordan dette kan forstås i valgfagets ramme gennemgås ved at analysere eksempler på udviklingsprocesser gennem de unges opvækst og se sammenhængen til den senere adfærd. Dermed bliver både vores forståelse og vores måde at organisere en indsats på anderledes. Der fokuseres især på, hvordan almenpsykologien danner et solidt grundlag for begge dele.

Forelæsningsens pensum:

gang Opsamling af gennemgående temaer

Trådene samles tilbage fra første kursusgang og nogle af de gennemgående temaer opridses. Dette munder ud i en fælles diskussion af disse og de problemstillinger, der er opstået og har rejst interesse undervejs.

Forelæsningsens pensum:

Eksamen:

Såfremt valgfa

Valgfaget består ved aktiv deltagelse, der defineres i semesterplanen for det enkelte semester. Skulle en studerende ikke bestå på den måde, skrives et essay om en godkendt problemstilling, der bedømmes bestået/ikke-bestået.

Pensumliste:

Psykologi AAU, Valgfag F2020

version 15.11.2019; med forbehold for fejl og ændringer

Modultitel
ECTS-angivelse, STADS-kode: HEA460007V Psyke & Soma - sociale og kliniske perspektiver Psyche & Soma - social and clinical perspectives
Placering: 4 eller 6 semester
Kursusansvarlig: <i>Bo Møhl</i> Undervisere: <i>Bo Møhl</i>
Type og sprog: <i>Valgfag</i> <i>Dansk</i>
Mål: Den studerende skal gennem modulet opnå viden og forståelse af <ul style="list-style-type: none">
• generelle teorier om relationen mellem krop og psyke samt relevante begreber, tematikker og forskningsresultater specielt i relation til klinisk psykologi
• kritiske perspektiver på klinisk og socialpsykologisk forståelse af kroppen i forbindelse med symptomdannelse og personlighedsforvaltning
• Den studerende skal gennem modulet opnå færdigheder i at <ul style="list-style-type: none">
• beskrive og redegøre for relevante begreber og tematikker inden for den klinisk forankrede forståelse af relationen mellem krop og psyke f.eks. i relation til symptomdannelse
• beskrive og redegøre for relevante metodiske og analytiske tilgange til psykosomatiske og somatopsykiske problemstillinger
• reflektere over ovenstående i konkret afgrænsede sammenhænge f.eks. kliniske cases Den studerende skal gennem modulet opnå kompetencer til <ul style="list-style-type: none">
• at kunne analysere, diskutere og vurdere forskellige tilgange til psykosomatiske og somatopsykiske problemstillinger i kliniske og sociale sammenhænge
• anvende ovenstående viden og færdigheder til teoretisk og metodisk at undersøge relevante kliniske og sociale problemstillinger på en selvstændig, velargumenteret, nuanceret og kritisk måde
Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre:

Psykologi AAU, Valgfag F2020

version 15.11.2019; med forbehold for fejl og ændringer

Kroppen indgår i stigende grad som en del af det moderne menneskes selvforvaltning og selvscenesættelse f.eks. i form af fysisk træning, ekstremsport, vinterbadning, men også med diæt, spiseforstyrrelser, selvskade, samt med *bodymodification*, tatovering, plastikkirurgiske operationer, hvor det enkelte menneske bevidst bruger kroppen som kommunikationsmedium. Modulet omfatter generelle refleksioner over relationen mellem krop og psyke i et bio-psyko-socialt perspektiv gennem historien, men fokus vil dog overvejende ligge på de senmoderne sociale og kliniske perspektiver. Undervisningen vil primært foregå som forelæsning, men casebaserede øvelser vil indgå.

Omfang og forventet arbejdsindsats:

5 ECTS svarer til 135 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

Aktivitet	Timer
12 forelæsninger à 2 timer	24
Læsning og forberedelse	111

NB: lektioner tælles som timer. Det forventes, at pensum er læst før forelæsningerne samt, at der i et vist omfang er parathed til at fordybe sig i anbefalet litteratur.

Antal forelæsninger og varighed:

12 dobbeltforelæsninger a 45 min.

Deltagere:

4. & 6. semester

Deltagerforudsætninger:

Det er en fordel, men ikke en forudsætning, at den studerende har haft kursus i klinisk psykologi på 5. semester.

Modulaktiviteter:

Krop og psyke – en introduktion

1. Forelæsning v/ Bo Møhl

Beskrivelse: Introduktion med historisk gennemgang og socialpsykologiske perspektiver på forholdet mellem krop og psyke. Forelæsninger fokuserer på teorier, der belyser, hvordan psyken påvirker kroppen og vice versa. Forelæsningen vil desuden introducere forståelsen af kroppen i et kommunikativt perspektiv.

Litteratur

Damasio, A. 1999. Decartes Fejltagelse. København: Hans Reitzels Forlag (Kapitel 10)

Giddens, A. 1996. Modernitet og Selvidentitet. København. Hans Reitzels Forlag (kapitel 3)

Møhl, B. Assessment and Treatment of Non-Suicidal Self-Injury. A Clinical Perspective. London & New York: Routledge (kapitel 4).

Reckwitz, A. 2019. Singulariteternes samfund. København: Hans Reitzels Forlag (pp. 274-310)

Forlag til yderligere læsning:

Angelotta, C. 2015. Defining and Refining Self-Harm. A Historical Perspective on Non-suicidal Self-Injury. J Nerv Ment Dis; 203: 75–80

At bruge kroppen som lærred2. **Forelæsning** v/ Bo Møhl

Beskrivelse: At bruge kroppen som lærred – om selviscenesættelse med f.eks. body modification, tatoveringer, piecing, kosmetisk kirurgi, men også megareksi og ortoreksi. Hvor går grænsen til selvskade? - Forelæsningen vil desuden give eksempler på beskrivelse af selvskade i skønlitteratur og på film

Litteratur

Goffman, E. 1959. The Presentation of Self in Everyday Life (kapitel 1)

Serup, J et al. 2015. Tatovering. Helbred, risici og kultur. København: Vidensråd for forebyggelse (kan downloades) (pp. 23-69)

At bruge kroppen til forvaltning af selvet3. **Forelæsning** v/ Bo Møhl

Beskrivelse: Om at bruge kroppen til bl.a. affektregulering og personlighedsforvaltning – om spiseforstyrrelser og anden form for selvskade. Fokus i forelæsningen er på de kliniske perspektiver og berøre grænserne mellem ikke-suicidal selvskade (NSSI) og selvmordsadfærd

Litteratur

Møhl, B. Assessment and Treatment of Non-Suicidal Self-Injury. A Clinical Perspective. London & New York: Routledge. (kapitel 1 & 2).

Selvskadens udbredelse4. **Forelæsning** v/ Bo Møhl

Beskrivelse: Forelæsningen vil fokusere på epidemiologi og herunder på kønsforskelle og risikogrupper. Med andre ord: hvor mange og hvem skader sig selv?

Litteratur

Møhl, B. Assessment and Treatment of Non-Suicidal Self-Injury. A Clinical Perspective. London & New York: Routledge. (kapitel 3).

Modeller til forståelse af selvskadens dynamik5. **Forelæsning** v/ Bo Møhl

Beskrivelse: Hvordan kan man forstå den direkte selvskades effekt for den enkelte? – For de fleste mennesker er selvskade uforståeligt og kontraintuitivt og netop derfor er selvskade omgærdet af en række myter, som komplicerer billedet. Forelæsningens fokus vil være på den bio-psyko-sociale forståelse af selvskade og en række nyere modeller, som kan bruges til forståelse af selvskadens dynamik vil blive gennemgået

Litteratur

Møhl, B. Assessment and Treatment of Non-Suicidal Self-Injury. A Clinical Perspective. London & New York: Routledge. (kapitel 5).

Indirekte selvskade6. **Forelæsning** v/ Bo Møhl

Beskrivelse: Forskellige typer spiseforstyrrelser og anden indirekte selvskade. Forelæsningens fokus vil være på både de klassiske og på de nyere, atypiske spiseforstyrrelser, men funktionen af anden form for indirekte selvskade vil også blive berørt. De færreste mennesker kan sige sig fri for at anvende metoder til affekt- og selvregulering, som på længere sigt kan være skadelige f.eks. rygning, alkohol, stoffer. Der kan således være et misforhold mellem fornuft og følelser, som vi vil kigge nærmere på

Litteratur

Munch Jensen B. & Møhl B. (2017) Spiseforstyrrelser. In: Simonsen E & Møhl B (red) Grundbog i Psykiatri (2. udg.). Hans Reitzels Forlag (kapitel 22)(20 sider)

Skårderud, F. 2001. Stærk. Svag. En håndbog om spiseforstyrrelser. København: Hans Reitzels Forlag (del 1)(pp. 9-97)

Forlag til yderligere læsning:

Sundhedsstyrelsen 2005, Spiseforstyrrelser, anbefalinger for organisation og behandling, København. Findes på www.sst.dk

Selvskade i et udviklingsperspektiv**7. Forelæsning** v/ Bo Møhl

Forskellige udviklingspsykologiske teorier til forståelse af selvskade vil blive gennemgået.

Litteratur

Møhl, B. Assessment and Treatment of Non-Suicidal Self-Injury. A Clinical Perspective. London & New York: Routledge. (kapitel 6).

Social spredning og selvskade i medierne**8. Forelæsning** v/ Bo Møhl

Beskrivelse: Social spredning af selvskadende adfærd blandt unge f.eks. gennem medierne. Forelæsningen vil fokusere på dynamikken bag social spredning og den øgede forekomst af selvskade. Hvordan kan man forstå f.eks. en epidemisk vækst på skoler eller i andre miljøer, hvor man unge er sammen? – Forelæsningen vil desuden handle om forebyggelse og tidlig indsats i forbindelse med selvskade.

Litteratur

Møhl, B. Assessment and Treatment of Non-Suicidal Self-Injury. A Clinical Perspective. London & New York: Routledge (kapitel 4).

Et overblik over assessment og behandling af selvskade hos unge**9. Forelæsning** v/ Bo Møhl

Beskrivelse: *Assessment, som er den indledende vurdering af personen med selvskaade, gennemgås og forelæsningen giver et overblik over forskellige former for behandling af selvskaade*

Litteratur

Møhl, B. Assessment and Treatment of Non-Suicidal Self-Injury. A Clinical Perspective. London & New York: Routledge. (kapitel 8, 9 & 10)

Behandling af selvskaade med dialektisk adfærdsterapi & ERGT

10. Forelæsning v/ Bo Møhl

Beskrivelse: *Behandling af direkte selvskaade med Dialektisk adfærdsterapi & Emotion Regulation Group Therapy (ERGT) samt ERITA. De to nævnte former for behandling fokuserer direkte på problemer med emotions regulering som det dynamiske grundlag for selvskaade*

Litteratur

Møhl, B. Assessment and Treatment of Non-Suicidal Self-Injury. A Clinical Perspective. London & New York: Routledge. (kapitel 11)

Behandling af selvskaade med mentaliseringsbaseret terapi

11. Forelæsning v/ Bo Møhl

Beskrivelse: *Behandling af selvskaade med mentaliseringsbaseret terapi (MBT) samt principper for behandling af spiseforstyrrelser gennemgås.*

Litteratur

Møhl, B. Assessment and Treatment of Non-Suicidal Self-Injury. A Clinical Perspective. London & New York: Routledge. (kapitel 12)

Munch Jensen B. & Møhl B. (2017) Spiseforstyrrelser. In: Simonsen E & Møhl B (red) Grundbog i Psykiatri (2. udg.). Hans Reitzels Forlag (477-496)

Forslag til yderligere læsning:

Sundhedsstyrelsen 2005, Spiseforstyrrelser, anbefalinger for organisation og behandling, København. Findes på www.sst.dk

"Den stumme dialog"

12. **Forelæsning** v/ Bo Møhl

Beskrivelse: Om supervision og behandling af selvskade på institutioner (f.eks. et bosted eller psykiatrisk afdeling). I denne forelæsning vil der blive fokuseret på 1) personalets emotionelle udfordringer samt 2) de problemer, der opstår, når den psykologiske forståelse (mentaliserings) svigter, hvilket let kan ske ved behandling af selvskade

Litteratur

Møhl, B. Assessment and Treatment of Non-Suicidal Self-Injury. A Clinical Perspective. London & New York: Routledge. (kapitel 13)

Forslag til yderligere læsning:

Winnicott, D. W. 1949. Hate in the counter-transference. International Journal of Psychoanalysis, 30: 69–74.

Samlet pensum

Damasio, A. 1999. Decartes Fejltagelse. København: Hans Reitzels Forlag (Kapitel 10); (20 sider)

Giddens, A. 1996. Modernitet og Selvidentitet. København: Hans Reitzels Forlag (kapitel 3); (42 sider)

Goffman, E. 1959. The Presentation of Self in Everyday Life. New York: Doubleday. (kapitel 1); (55 sider)

Munch Jensen B. & Møhl B. (2017) Spiseforstyrrelser. In: Simonsen E & Møhl B (red) Grundbog i Psykiatri (2. udg.). Hans Reitzels Forlag (kapitel 22); (20 sider)

Møhl, B. Assessment and Treatment of Non-Suicidal Self-Injury. A Clinical Perspective. London & New York: Routledge (200 sider).

Reckwitz, A. 2019. Singulariteternes samfund. København: Hans Reitzels Forlag (pp. 274-310); (36 sider)

Serup, J et al. 2015. Tatovering. Helbred, risici og kultur. København: Vidensråd for forebyggelse (kan downloades) (pp. 23-69); (46 sider)

Skårderud, F. 2001. Stærk. Svag. En håndbog om spiseforstyrrelser. København: Hans Reitzels Forlag (del 1); (pp. 9-97) (88 sider)

I alt 512 sider

Forslag til yderligere læsning:

Angelotta,C. 2015. Defining and Refining Self-Harm. A Historical Perspective on Non-suicidal Self-Injury. *J Nerv Ment Dis*;203: 75–80

Sundhedsstyrelsen 2005, *Spiseforstyrrelser, anbefalinger for organisation og behandling*, København. Findes på www.sst.dk

Winnicott, D. W. 1949. Hate in the counter-transference. *International Journal of Psychoanalysis*, 30: 69–74.

Psykologi AAU, Valgfag F2020

version 15.11.2019; med forbehold for fejl og ændringer

Sundhedspsykologi: Et kritisk perspektiv
Kursusansvarlige: Ester Holte Kofod (ester@hum.aau.dk)
Undervisere: Ester Holte Kofod
Placering: 4./6. semester på bacheloruddannelsen STADSkode: HEA460008V
Type og sprog: Valgfag – dansk
Omfang og forventning: 20 lektioner fordelt på 5 dage Timetallet kan muligvis blive øget til 25 timer.
Deltagere:
Antal forelæsninger (+ varighed, samt navn på underviser) 10 forelæsninger (2x45 min), fordelt på fem dage med Ester Holte Kofod
Antal forelæsningshold: 1
Prøveform: Aktiv deltagelse/skriftlig hjemmeopgave, bestået/ikke bestået
Deltagerforudsætninger: Kandidatstuderende
Læringsmål: <i>Viden:</i> Den studerende skal gennem modulet <ul style="list-style-type: none">
• Få overblik over det sundhedspsykologiske område, grundlæggende teoretiske modeller og implikationer for praksis
• Introduceres til kritiske perspektiver på sundhedspsykologisk forskning og praksis, både med hensyn til teoretiske og metodologiske tilnærminger
• Opnå teoretisk og empirisk viden, som giver mulighed for at forstå og analysere sundhedspsykologiske problematikker på individuelt, relationelt og samfundsmæssigt niveau
• Opnå forståelse af og overblik over de perspektiver på sundhedspsykologi, der gennemgås på modulet <i>Færdigheder:</i>

Psykologi AAU, Valgfag F2020

version 15.11.2019; med forbehold for fejl og ændringer

Den studerende skal gennem modulet opnå færdigheder i

- At kunne identificere, formulere og undersøge sundhedspsykologiske problemstillinger ved hjælp af relevant teori og metodologisk design

Kompetencer:

Den studerende skal gennem modulet opnå kompetencer til

- at kunne analysere, diskutere og vurdere forskellige tilgange til sundhedspsykologiske problemstillinger

Oversigt: Sundhedspsykologi er en relativt ny selvstændig disciplin inden for psykologien, der i løbet af de seneste årtier har medvirket til at positionere psykologien solidt indenfor det medicinske og sundhedsvidenskabelige felt. Siden dens spæde begyndelse i 1970erne og 1980erne har sundhedspsykologien indskrevet sig i et felt domineret af en biomedicinsk og sundhedsvidenskabelig forståelsesramme. Denne placering har både haft betydning for udviklingen af teoretiske og metodiske tilnærminger, samt for hvordan man indenfor sundhedspsykologien har konceptualiseret sundhed og sygdom, trivsel og lidelse mv. På dette kursus vil vi gennemgå traditionelle modeller og tilnærminger til sundhedspsykologien, eksempler på sundhedspsykologisk forskning og praksis, samt kritiske perspektiver på sundhed og sygdom.

Forelæserne vil bl.a. indeholde (1) en kritisk gennemgang af den biopsykosociale model for sygdom og sundhed, (2) alternative perspektiver på forholdet mellem subjektivitet, materialitet og socialitet (fx diskursanalytiske, narrative, fænomenologiske og feministiske), (3) refleksioner over implikationer for sundhedspsykologisk forskning og praksis, samt (4) kritisk diskussion af sundhedspsykologiens rolle i udviklingen af kulturelle forståelser samt individuelle erfaringer af sygdom og sundhed.

Valgfaget vil give de studerende et udgangspunkt for at identificere og analysere sundhedspsykologiske problemstillinger, udvælge relevante analytiske og metodemæssige tilgange til sundhedspsykologisk forskning og intervention, samt forholde sig kritisk og selvrefleksivt til de etiske og erkendelsesmæssige aspekter af disse valg – både på et samfundsmæssigt og et individuelt niveau.

Undervisningen vil bestå af en løbende vekselvirkning mellem:

- 1) Grundlæggende introduktion til sundhedspsykologisk forskning, teori og praksis.

Psykologi AAU, Valgfag F2020

version 15.11.2019; med forbehold for fejl og ændringer

2) Gennemgang af traditionelle modeller og tilgange til sundhedspsykologien.

3) Gennemgang af kritiske tilgange til sundhedspsykologien.

4) Case-baserede øvelser og diskussioner, der giver de studerende mulighed for at anvende og reflektere over sundhedspsykologiske perspektiver og problemstillinger.

Varighed og undervisningsform: 10 dobbelte forelæsningsgange med teoretisk og praktisk undervisning og plenumdiskussion. Fem dage, i alt 20 timer.

Kursusbeskrivelse:

Lære plan	Varighed	Emne	Litteratur:
Dag 1: Introduktion til sundhedspsykologien			
1	2 x 45 min	Sundhedspsykologi: Introduktion, baggrund og historie	Uddrag fra dansk grundbog i sundhedspsykologi (fx Anderson, se pensumliste nedenunder)
2	2 x 45 min	Kritisk sundhedspsykologi: Introduktion til temaer, perspektiver og metoder	Hepworth (2015) Kap. 1, Critical Health Psychology (Stam, H. (2015). A Critical History of Health Psychology and its Relationship to Biomedicine.)
Dag 2: Den biopsykosociale model for sundhed og sygdom: Introduktion og kritik			
3	2 x 45 min	Den biopsykosociale model I:	Engel (1980)

Psykologi AAU, Valgfag F2020

version 15.11.2019; med forbehold for fejl og ændringer

		Introduktion	
4	2 x 45 min	Den biopsykosociale model II: Kritiske perspektiver	Uddrag fra Critical Health Psychology
Dag 3: Individuelle erfaringer af sundhed og sygdom			
5	2 x 45 min	Narrative perspektiver	Kleinman (1988)
6	2 x 45 min	Eksistentielle og fænomenologiske perspektiver	Kap. 2 og 3, Critical Health Psychology
Dag 4: Sygdom og sundhed i krydsfeltet mellem individ og samfund			
7	2 x 45 min	Diskursanalyse og sundhedspsykologi	Kap. 11, Critical Health Psychology
8	2 x 45 min	Sundhedspsykologisk case: Sorg som diagnosticeret lidelse	Kofod (2015) Stroebe et al. (2007)
Dag 5: En bæredygtig sundhedspsykologi			
9	2 x 45 min	Ulighed og lighed i sundhed	Kap. 5-7, Critical Health Psychology
10	2 x 45 min	Sundhedspsykologi og globale kriser Opsamlende Studenteraktivitet	Nisbet & Gick (2008)
Litteratur [foreløbige forslag]			

Bøger:

Andersson, S. I. (2006). *Sundhedspsykologi: En introduktion*. København: Akademisk Forlag [udvalgte kapitler]

Kleinman, A. (1988). *The Illness Narratives. Suffering, Healing, and the Human Condition*. New York, NY: Basic Books [Udvalgte kapitler]

Murray, M. (ed.): *Critical Health Psychology, 2nd edition*. Hampshire, UK and New York, NY: Palgrave Macmillan [udvalgte kapitler]

Øvrige tekster:

Engel, G. L. (1980). The Clinical Application of the Biopsychosocial Model. *The American Journal of Psychiatry*, 137(5), 535-544.

Hepworth, J. (2006). The Emergence of Critical Health Psychology. Can It Contribute to Promoting Public Health? *Journal of Health Psychology*, 11(3), 331-341.

Kofod, E. H. (2015). Grief as a border diagnosis. *Ethical Human Psychology and Psychiatry*, 17(2), 109-124.

Nisbet, E. K. L. & Glick, M. L. (2015). Can Health Psychology Help the Planet? Applying Theory and Models of Health Behaviour to Environmental Actions. *Canadian Psychology*, 49(4), 296-303.

Stroebe, M., Schut, H., & Stroebe, W. (2007). Health outcomes of bereavement. *The Lancet*, 370(9603), 1960-1973.

I alt ca. 500 sider.